

Az oktatás-nevelés helyzetéről I.

„Az igazság mindig a legerősebb érv.”
Szophoklész

Az új év beköszöntö az élet megannyi területén arra készíti az embereket, hogy előre tekintve egy belátható időszakra – mondjuk egy évre – mérlegeljék a lehetőségeket, s megtervezzék, mire és mennyit tudnak majd költeni.

Egy önkormányzat életében sincs ez másképp. Most éppen a város 2006. évi költségvetésének véglegesítése folyik. A hónapok óta tartó előkészítő folyamat csak azután zárulhat le, ha az Országgyűlés elfogadta a települések számára is irányadó országos költségvetést (ez december végén megtörtént). E cikkben szeretnék rövid áttekintést adni arról, hogy az oktatás-nevelés területén milyen feltételek mellett és milyen irányvonalak mentén készülhetünk a 2006. évre.

Nézzék el nekem, hogy – talán már ismert – információkkal, adatokkal rabolom idejüket az elején! Csak azért teszem, hogy későbbi hivatkozásaim megalapozottak lehessenek.

A város négy óvodájába 598 gyerek, a három általános iskolába és a középiskolába több mint 1800 tanuló jár. Mindemellett további létszámot jelentenek a zeneiskolai növendékek (kb.80), illetve a sajátos nevelési igényű gyerekek a Rákóczi külön épületében (29). Ugyanakkor fontos új intézményként 2005 őszétől új *Nevelési Tanácsadó* (pszichológiai, logopédiai, gyógypedagógiai szolgáltatással) is várja az ellátásra szoruló gyerekeket, akik már jóval 100 fölött vannak. Tessék csak összeadni a számokat! Ugye örvendetesen nem kevés, ha arra gondolunk, hogy hazánk egyes részein már alig van az iskolákban-óvodákban gyerek? Az önkormányzat tavalyi lapszámaiban megjelentek alapján összeszámoltam, hogy nálunk 200-nál többen születtek 2005-ben, s ehhez adjuk még hozzá az új építési övezetekbe beköltözők – elsősorban fiatalok! – csemétéit (ezek a szülők valószínűleg újabba/ka/t is fognak még vállalni). További növekedést jelentenének a feladatok összeszámolásakor az egészségügyi és szociális területhez tartozó intézmények (bölcsőde, gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, gyámhivatal) adatai.

Gyermekeinkkel *több száz közalkalmazott* foglalkozik, s nekik segítők (dadusok, szakácsok, takarítók, fűtők, karbantartók) vannak. Képzeljük el, mekkora alapterületet jelent, ha számba vesszük az összes intézményt! Ezeket fűteni, világítani kell, s a berendezéseket is korszerűsíteni, no meg egyre inkább felújítani-bővíteni.

Félre ne értsék: a felsorolás nem panaszként, pláne nem sajnálatkeltésként történt. Pusztán azért, hogy tiszta képet nyerjünk a feladat nagyságrendjéről.

A tisztánlátáshoz azonban az is hozzátartozik, hogy *az állam mindezekhez átlagosan csak 50% támogatást nyújt* (normatíva). Tényleg ennyit, nem többet. Hogy ezt összezszerűen is érzékeljük: kb. 700 milliót ebben az évben. Pedig nálunk minél többre lenne szükség, hisz a *néhány évvel ezelőtthez képest 40-50 gyerekkel születik több évente*: egy-két év múlva már kopogtatnak az óvodák, iskolák ajtaján, s meg kell a helyet teremteni nekik is. A kormány azonban - a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének január 10-ei állásfoglalása szerint - a 2005-öshöz képest 25 millárd forinttal csökkentette országos szinten a normatív támogatást. Gondoltam, megnézem, igaz-e ez a mi esetünkben? Összevettem városunk 2005-ös elfogadott költségvetésében és a 2006-os tervezetben (a normatív mutatószámok már nem változnak, mert azt a kihirdetett országos tartalmazza) az oktatás-nevelésre vonatkozó 7 nagyobb egységet (pl. közétkeztetés, nemzetiségi oktatás, bejárók). Ebből *6-ban (!) csökkent a támogatás egy főre jutó összege*, s a jócskán emelkedő létszámok ellenére a végösszeg is.

Cinizmust látok a kérdés kezelésében. Az állandóan hangsúlyozott fontosság ellenére („a jövő záloga az iskola, s a benne felnövekvő nemzedék”) éppen hogy ellehetetlenülnek az oktató-nevelő intézmények a támogatás hiányában. A számítástechnikára elköltött kormányzati milliárdok – lassan székek helyett monitorokon ülhetnek majd a gyerekek (?) – nem pótolhatják a leromlott belső állapotokat, a felszerelések, eszközök hiányát. Pedig hónapról-hónapra épp

ezen újság oldalain láthatjuk a bizonyítékokat: *mennyi vitalitás és tehetség van az óvodák, iskolák falai között!*

Mit tehet a fenntartó? Megpróbálja pótolni a hiányzó részt.

Dunaharaszti Önkormányzata – egyelőre – még azon szerencsésebbek közé tartozik, akik ugyan egyre nehezebben, de finanszírozni tudják ezt a saját bevételeikből. A cikk bevezetőjében említett növekvő gyerekszám, a csökkenő támogatások, az emelkedő üzemeltetési költségek egyre inkább szorítják a satut. Kibúvó nincs, ezek a feladatok jelentős részben kötelezőek a település számára. S jó lenne, ha nemcsak működésre, hanem fejlesztésekre is jutna pénz. A feszültség néha érezhető, hisz olybá tűnik, mintha e terület elvenné a többtől a levegőt. Pedig nem így van.

Meg kell érteni: az oktatás-nevelés stratégiai kérdés, még ha nem is azonnal jár jövedelmező haszonnal. Jó néhány – mára vezető szereplővé vált ország – ezt évtizedekkel ezelőtt felismerte. Nekünk elég Klebersberg Kunó iskolafejlesztési programjaira gondolni, s az onnan kikerülő, később világhírűvé lett magyarokra. Egy megerősített, megbecsült, kiegyensúlyozott háttérrel, szilárd erkölccsel rendelkező nevelés-oktatás bocsátotta ki őket.

Az Oktatási Bizottság munkája során igyekszik következetesen, mérlegelve a lehetőségeket dönteni. Úgy gondolom, munkánk megbízható, határozataink elfogadhatóak a képviselőtestület számára. Bármely kérdést-kérést – érkezzen akár a Hivataltól, akár az intézményektől, szülőktől – ugyanolyan alaposággal vizsgálunk meg.

E helyütt az intézmények működésének minden részletével megismerkedni nincs mód, azt meg lehet tenni a költségvetés tanulmányozásával (Ott például pontos képet lehet kapni a dologi és bérkiadásokról, a járulékokról).

Végül talán nem érdektelen kiemelni néhány, a bizottságunk hatáskörébe tartozó, illetve az azt érintő fontosabb sorokat a 2006. évi tervzetből:

- A 2006-os városi költségvetés tervezetében átöröklődött a 2005-ösből az első osztályosok ingyenes tankönyvtámogatása (1m.Ft). A fennmaradó részt a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók tankönyvtámogatására javasoljuk fordítani.
- Viszont a tavaly már 2 millióról a felére csökkentett úszás- és táborozási támogatás (beleszorítva a nyári napközi is) nem volt elegendő, s valószínű, az idén sem lesz az.
- Az Oktatási Bizottság szeretne versenyek megrendezésére (400e.Ft), kulturális programokra (500e.Ft), a Hunyadi iskola 100 éves évfordulójára (250e.Ft), városi tanulmányi ösztöndíjra (400e.Ft) támogatást szerezni a költségvetésből.
- Továbbra is fontos, hogy szerepel a Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíjpályázat (1,2 m.Ft), amelynek köszönhetően az idén 27 dunaharaszti diák részesült támogatásban.
- Tavaly a kötelezőeszköz-fejlesztésre előírt összegnek csak a 40%-át kapták meg az intézmények. A hiányzó összeget a programból hátra lévő 3 év alatt javasoljuk visszajuttatni. Nem tartjuk etikusnak egy következő testületre hárítani a kötelezettséget. Ugyanakkor jó és szükséges, hogy a költségvetés 3,6m.Ft-ot irányoz elő a selejteszközök cseréjére.
- Egy új pszichológus státusz fedezetét a Nevelési Tanácsadóban, s egy fejlesztő pedagógusét a Kőrösi Cs.Ált. Iskolában (így most már mindhárom iskolában van) teremtette meg a testület még egy decemberi határozatában, amely már az idei költségvetést terheli.
- Még zajlik a vita az intézmények felújítására fordított összeg nagyságáról. Öröndetes, hogy átfogó, komplex terv készült, amely a döntést megalapozza majd.
- Több mint 4 m.Ft-ot kell fizetni a Hunyadi sportpályájának újabb részleteként, de 2 év múlva már átkerül a város tulajdonába.
- 2005 őszén a képviselő-testület 40 m.Ft kötelezettséget vállalt a Hunyadi kisépületének felújítására és bővítésére. Ez az I. ütem költségeit fedezi majd. Mindenképp támogatjuk a

folytatást. Már bizottsági vita zajlott a lehetséges további óvoda- és iskolabővítésekről (okokat lásd feljebb), melyeknek tervezését már el lehetne kezdeni.

Elnézést kérek a kedves Olvasótól, ha a sok adat elfárasztotta. E cikkben mégis megpróbáltam választ és tájékoztatást adni azoknak, akik az utóbbi időben városunk oktatási-nevelési helyzetéről, az Oktatási Bizottság munkájáról kérdeztek. Írás közben éreztem, hogy terjedelmi okok miatt nem érinthetek minden kérdést. A többieket – például a szülőket közvetlenül is érintőket – csak egy következő cikkben fogom majd megválaszolni.

Dunaharaszti. 2006. január

Hajdu Zsolt
az Oktatási Bizottság elnöke